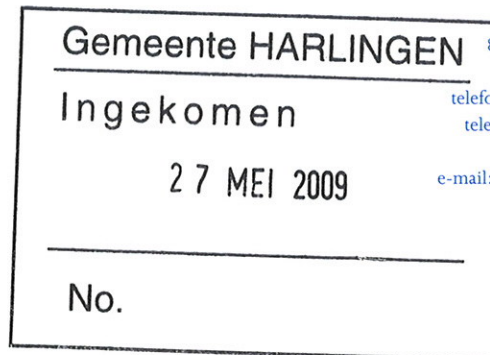

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Harlingen
Postbus 10000
8860 HA HARLINGEN

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
snekertrekweg 1
telefoon: (058) 292 59 25
telefax: (058) 292 51 25
www.fryslan.nl
e-mail: provincie@fryslan.nl

Leeuwarden, 19 mei 2009
Verzonden, **26 MEI 2009**

Ons kenmerk : 00824713
Afdeling : Ruimte
Behandeld door : F. Jilderda / (058) 292 52 43 of f.jilderda@fryslan.nl
Uw kenmerk : -
Bijlage(n) : -

Onderwerp : Voorontwerpbestemmingsplan Koningsbuurt

Geacht college,

Op 18 maart 2009 is bovengenoemd plan ter advisering ontvangen.

De provinciale belangen in het plan geven aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.

Ruimtelijke kwaliteit

In het plan ontbreekt aandacht voor landschappelijke kwaliteit. Op meerdere plekken in het plangebied is beplanting aanwezig die van waarde is voor het behoud van landschappelijke kwaliteit van het bedrijventerrein. Wij adviseren u de waardevolle groenelementen in het plan te beschermen middels een aanlegvergunningstelsel (cat 2).

Detailhandel

In de bestemmingsregels is een ontheffing voor volumineuze detailhandel opgenomen. Met deze regeling kan worden ingestemd. In principe kan niet worden ingestemd met detailhandelsvestigingen zoals de door u positief inbestemde detailhandelsvestiging in elektronica. Het Streekplan Fryslân 2007 hanteert het uitgangspunt dat detailhandel geconcentreerd moet zijn in het kernwinkelgebied. Er zijn alleen mogelijkheden voor perifere detailhandel zoals auto's, boten, caravans, keukens en bouwmaterialen. Wij verzoeken u uw keuze om niet handhavend op te treden tegen de detailhandel in elektronica nader te motiveren (cat 2).

Geluidszone industrielawaai

De geluidszones van industrieterrein Oostpoort en bedrijventerrein Koningsbuurt worden samengevoegd, waardoor de vast te stellen geluidszone groter wordt. Wij vragen ons af in hoeverre nog een aanpassing van andere bestemmingsplannen nodig is als gevolg van de aanpassing van de geluidszone. Indien dit het geval is zal dit gelijktijdig met de vaststelling van voorliggend bestemmingsplan moeten plaatsvinden (cat 2).

Het plan geeft overigens aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Externe veiligheid

U merkt op dat binnen de invloedssfeer van het LPG-verkooppunt geen nieuwe ontwikkelingen plaats kunnen vinden. Wij merken op dat binnen de zone van 150 meter middels ontheffing wel volumineuze detailhandelsvestigingen en bedrijfswoningen kunnen worden gerealiseerd. Dit kan effect hebben op het groepsrisico. Wij adviseren u in de betreffende ontheffingen een voorwaarde met betrekking tot externe veiligheid op te nemen.

Verder merken wij op dat u in de toelichting aangeeft dat de doorzet van de verkooppunten feitelijk minder dan 1000 m³ bedraagt. Wij wijzen u er, wellicht ten overvloede, op dat de doorzet ook vastgelegd moet zijn in de milieuvergunning (cat 3).

Vaarwegen

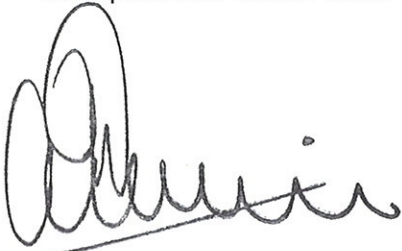
Wij attenderen u er op dat naast het Van Harinxmakanaal ook de Harlinger Trekweg behoort tot de provinciale vaarwegen. Er geldt een beheer- en bebouwingsvrije zone van 10 meter. Wij verzoeken u deze informatie in de toelichting van het plan te verwerken (cat 3).

Voor een toelichting op de categorie-indeling van bovenstaande opmerkingen verwijzen wij u naar bijlage A van de brief d.d. 30 juni 2008 van Gedeputeerde Staten met betrekking tot de inwerkingtreding van de nieuwe Wro.

Wanneer het ontwerpplan ter inzage wordt gelegd, achten wij toezending van het plan gewenst.

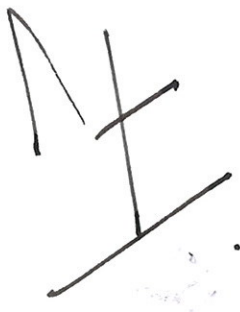
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

J.A. Jorritsma, voorzitter

mr. J. Wibier, secretaris

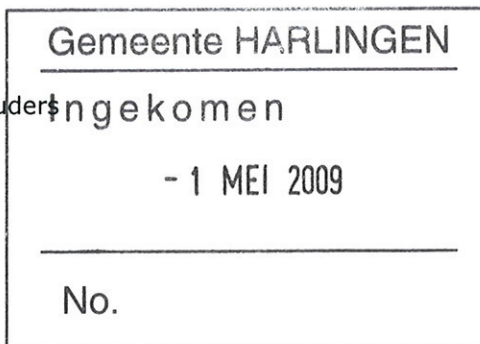

VROM-Inspectie
Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

> Retouradres Postbus 30020 9700 RM Groningen

Het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Harlingen
Postbus 10000
8860 HA Harlingen

VROM-Inspectie
directie Uitvoering
Regionale afdeling Noord

Cascadeplein 10
Postbus 30020
9700 RM Groningen
www.vrom.nl

Contactpersoon
H.M. Sikma

T 050 - 599 27 84
F 050 - 599 26 99
vin-ruimtelijkeplannen
@minvrom.nl

Kenmerk
HSI/2009.0020388/msl

VERZONDEN 2 9 APR. 2009

Datum

Betreft Advies art. 3.1.1 Bro; voorontwerp bestemmingsplan Koningsbuurt

Geacht college,

Op uw verzoek om advies ex artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) over het voorontwerpbestemmingsplan Koningsbuurt, ontvangen op 17 maart 2009, bericht ik u het volgende.

Het Kabinet heeft op basis van de sturingsfilosofie van de Nota Ruimte en de Wet ruimtelijke ordening (Wro) aangegeven het wenselijk te vinden dat de regionale rijksdiensten zoveel mogelijk samenwerken. Besloten is dat de directeur-inspecteur van de VROM-Inspectie Regio Noord de reactie op voorontwerpbestemmingsplannen van alle belanghebbende regionale rijksdiensten zal coördineren en zoveel mogelijk in één rijksreactie zal verwoorden.

Het bovengenoemde voorontwerpbestemmingsplan geeft geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Een afschrift van deze brief heb ik gezonden aan het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân.

Hoogachtend,
de directeur-inspecteur Regio Noord,

mr. ir. n.k. tilstra

W E T T E R S K I P F R Y S L Â N

Gemeente Harlingen
T.a.v. de heer P.H. Runia
Postbus 10.000
8860 HA HARLINGEN

Gemeente HARLINGEN
Ingekomen
20 JULI 2009
No.

VERZONDEN 17 JULI 2009

Leeuwarden, 17 juli 2009
Bijlage(n):

Ons kenmerk: WFN0910712
Tel: (058) 292 2614/Andreas Hartman

Afdeling Beleid en Plannen
Uw kenmerk:

Onderwerp:
Wateradvies Ontwerpbestemmingsplan Koningsbuurt Harlingen.

Geachte heer Runia,

Wij ontvingen van u op 18 maart 2009 de brief en bijlagen waarin u vraagt om een beoordeling van het voorontwerpbestemmingsplan Koningsbuurt te Harlingen. Met excuus voor de verlate reactie, vormt deze brief het wateradvies voor dit voorontwerpbestemmingsplan.

Zoals wordt opgemerkt in de waterparagraaf van het bestemmingsplan betreft het een plan met een consoliderend karakter dat, buiten enkele perceelsgerichte ontwikkelingsmogelijkheden, geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt die van invloed zijn op de waterhuishouding. Wij hebben derhalve geen op- of aanmerkingen op het plan.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân,
namens deze,

R.G.M. Dümmer,
clusterhoofd Plannen.

Wetterskip Fryslân

Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden

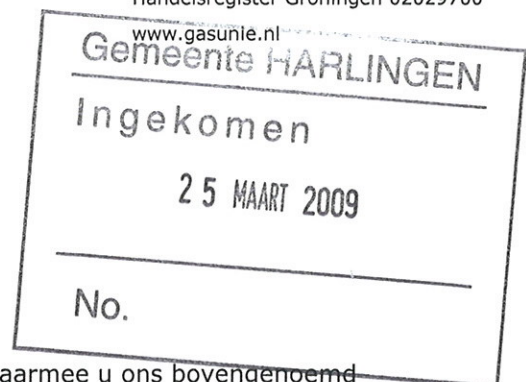
Telefoon: 058 - 292 22 22 - Fax: 058 - 292 22 23

Gemeente Harlingen
Het College van Burgemeester en Wethouders
T.a.v. de heer/mevrouw P.H. Runia
Postbus 10.000
8860 HA HARLINGEN

N.V. Nederlandse Gasunie

Postbus 19
9700 MA Groningen
Concourslaan 17
T (050) 521 91 11
F (050) 521 19 99
E communicatie@gasunie.nl
BTW NL007239348B01
Handelsregister Groningen 02029700

Datum	Doorkiesnummer
24 maart 2009	0570-696238
Ons kenmerk	Uw kenmerk
TAJO 09.B.1385	
Onderwerp	
Voorontwerpbestemmingsplan "Koningsbuurt"	

Geachte heer/mevrouw Runia,

Naar aanleiding van uw brief van 17 maart 2009, waarmee u ons bovengenoemd voorontwerpbestemmingsplan in het kader van het vooroverleg zoals bedoeld in artikel 3.1.1. Bro¹ deed toekomen, delen wij u het volgende mee.

Het voornoemd voorontwerpplan is door ons getoetst aan het nieuwe externe veiligheidsbeleid van het ministerie van VROM, zoals dat naar verwachting in 2009 in werking zal treden middels de AMvB Buisleidingen. De circulaire "Zonering langs hoge druk aardgastransportleidingen" uit 1984 zal dan komen te vervallen.

Op grond van deze toetsing komen wij tot de conclusie dat het plangebied buiten de 1% letaliteitgrens van onze leidingen valt. Daarmee staat vast dat de leidingen geen invloed hebben op de verdere planontwikkeling.

Onder dankzegging voor de toezending, retourneren wij hierbij het voorontwerpbestemmingsplan.

Hoogachtend,

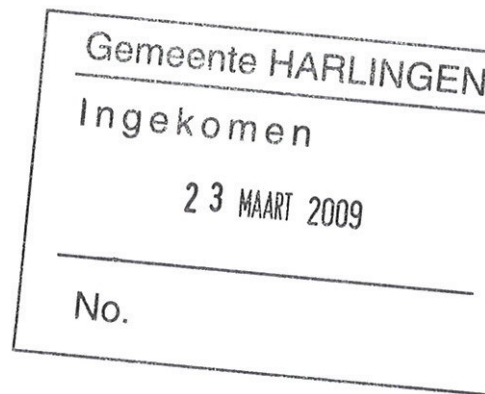
A handwritten signature in black ink, appearing to be 'i.o.' followed by a stylized signature.

Alice Flierman

¹ Artikel 10 Bro 1985 is vervangen door 3.3.1. Bro. Hierin is aangegeven dat er vooroverleg verplicht is met besturen van de betrokken gemeenten, waterschappen en diensten van Provincie en Rijk. Het is alleen beperkt tot overheden. De wijze van overleg is niet geregeld maar is overgelaten aan de praktijk. Indien zal blijken dat overheden Gasunie niet bij dit vooroverleg betrekken, dan kan worden gevraagd: "Wij verzoeken u ons de kennisgeving van voorgenomen plannen als bedoeld in artikel 1.3.1 Bro aan ons toe te zenden."

Gemeente Harlingen
Afdeling VROM
t.a.v. H. Runia
Postbus 10.000
8860 HA HARLINGEN

Datum
19-3-2009
Onderwerp
Bestemmingsplan
"Koningsbuurt"
Uw brief van
17-03-2009
Uw kenmerk
-
Ons kenmerk
T3-062939 \BU-0029947
Contactpersoon
B. van Dijk
Telefoon
050-58 24461
E-mail
infra.affairs.zl@kpn.com
Bijlage(n)

Geachte heer/mevrouw,

Met belangstelling heb ik kennis genomen van het bestemmingsplan Koningsbuurt in uw gemeente.

Als vertegenwoordiger van KPN bespreek ik (daar waar nodig en gewenst) graag met u de eventuele nadere uitwerking van dit plan, waarbij onder andere het volgende aan de orde kan komen:

- het creëren van tracés aan beide zijden van straten in openbare grond, in bermen en open verhardingen;
- het handhaven van de bestaande tracés;
- het vrijhouden van de toegewezen tracés van bomen en beplanting;
- het in overleg beschikbaar stellen van ruimten voor het plaatsen van mogelijke kabelverdeelkasten van KPN;

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de contactpersoon van KPN. Zijn / haar naam en telefoonnummer staan vermeld in het briefhoofd.

Bij correspondentie of navraag verzoek ik u ons kenmerk te vermelden.

Met vriendelijke groet,

Martin Driezen
Manager Back-Office Noord

W&O NO

NO Voorraadmg Access
Parkstraat 1
Zwolle

Telefoon (050) 582 44 61

Fax (050) 582 55 73
www.kpn.com

Correspondentieadres:

Postbus 10013
8000 GA Zwolle

Koninklijke KPN N.V.
Handelsregister
K.v.K. Haaglanden
27124701
NL 009292056B01

Gemeente Harlingen
Afdeling VROM
t.a.v. H. Runia
Postbus 10000
8860 HA HARLINGEN

Gemeente HARLINGEN
Ingekomen
22 APR. 2009
No.

Friesland
Snekertrekweg 61
8912 AA Leeuwarden
Postbus 1090
8200 BB Lelystad
Telefoon 058 2945594
Fax 058 2945300
www.vitens.nl

Behandeld door	dhr. E. Braaksma	Datum	20 april 2009
Doorkiesnummer	(058) 294 54 39	Uw kenmerk	
Ons kenmerk	2009/227 DIS-O/ml	Email	eddy.braaksma@vitens.nl
Onderwerp	Concept bestemmingsplan Harlingen Koningsbuurt		

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij sturen wij u de leidinginformatie die betrekking heeft op het door u aangegeven concept bestemmingsplan Harlingen Koningsbuurt. Zie bijlage

Zoals u op de tekening kunt nagaan liggen hoofdleidingen- en/of distributieleidingen in het bestemmingsplan.

Wij verzoeken u bij definitieve invulling van het plan rekening te houden met de aanwezigheid van de hoofd- en/of distributieleidingen, en indien mogelijk, wijzigingen ervan te voorkomen. Voor eventuele aanleg van nieuwe leidingen vragen wij u een nutsstrook te creëren in de vorm van een trottoir of grasstrook met een breedte van tenminste 1,80 m¹. De grasstrook dient vrij te worden gehouden van bomen en/of diepwortelende struiken.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en danken u alvast voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

ing. J.J. Groen
manager Distributie

Bijlage(n) tekening

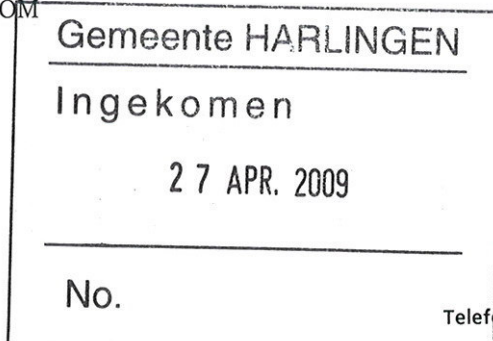

NS Reizigers

Bedrijfs- en Productontwikkeling

Hoofdgebouw IV
kamer 17.k.33
Postbus 2025
3500 HA Utrecht

Postbus 2025, 3500 HA Utrecht
Burgemeester en wethouders van Harlingen
t.a.v. P.H. Runia,
plv hoofd afdeling VROM
Postbus 10.000
8860 HA Harlingen

Datum 24 april 2009
Uw kenmerk -
Ons kenmerk NSR/BPO/JP/00556
Onderwerp Bestemmingsplan Koningsbuurt

Telefoon 030 - 235 37 76
Telefax 030 - 235 80 12
E-mail jack.paulissen@ns.nl

Geachte heer of mevrouw,

Het concept-bestemmingsplan 'Koningsbuurt', dat wij van u ontvingen in het kader van het overleg ex artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening, geeft ons geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Wij stellen het op prijs indien wij ook in toekomstige gevallen op een dergelijke wijze betrokken worden bij wijzigingen van bestemmingsplannen of andere ruimtelijke plannen binnen uw gemeente, mits deze relevant zijn voor NS.

Voor het betrekken van NS bij de bestemmingsplanprocedure zeggen wij u hartelijk dank.

Hoogachtend,

J.N. Paulissen
procedureel planoloog

NS Reizigers B.V., Utrecht
Handelsregister Utrecht 30124362
BTW NL 8038.82.804.B01

BRANDWEER

Fryslân

Gemeente HARLINGEN

Ingekomen

21 APR. 2009

No.

Aan het college van Burgemeester en Wethouders van
de gemeente Harlingen
Ter attentie van: de heer H. Runia
Postbus 10000
8860 HA HARLINGEN

Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN
Aldlânsdyk 11
8934 AA LEEUWARDEN
Tel. (058) 299 66 99
Fax (058) 299 66 90
www.brandweefryslan.nl
info@brandweefryslan.nl
BTW-nummer: NL 8173.71.072.B01
Banknummer: 28.51.28.647

Datum	16 april 2009	Behandeld door	R. de Groot,
Onze referentie	OVUIT09/38	Doorkiesnummer	(058) 299 66 62
Uw referentie		E-mail	r.degroot@brandweefryslan.nl
Uw brief van	23 maart 2009	Bijlagen	1
Onderwerp	Artikel 3.1.1. van het Besluit op de Ruimtelijk Ordening met betrekking tot het Bestemmingsplannen "Koningsbuurt - Harlingen"		

Geacht College,

Ingevolge artikel 3.1.1. van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening heeft u op 17 maart 2009 een adviesaanvraag ingediend bij Brandweer Fryslân omtrent de externe veiligheid in relatie tot het bestemmingsplan Voorontwerp Bestemmingsplan "Koningsbuurt - Harlingen".

Naar aanleiding van de beoordeling van het bestemmingsplan willen wij graag het volgende onder u aandacht brengen:

- Het opnemen van het invloedsgebied van het LPG-tankstation op de plankaart.
- Functies met verminderd zelfredzame personen worden binnen het invloedsgebied van het LPG-tankstation niet expliciet uitgesloten.
- De verantwoording van het groepsrisico is niet volledig ingevuld

Advies

Brandweer Fryslân adviseert het volgende:

- Niet meer te rekenen met een vast toegestaan aantal personen per hectare in de omgeving van risicovolle objecten. Immers met het beschikbaar komen van de Handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico (VROM, nov. 2007), zijn voor LPG-tankstation de tabellen met standaard personendichtheden voor het bepalen van het groepsrisico komen te vervallen. Voor het bepalen van de hoogte van het groepsrisico kan voor standaard situaties gerekend worden met de LPG-tool en voor alle overige situaties dient een QRA uitgevoerd te worden.
- De verantwoordingen van het groepsrisico, voor beide LPG-tankstations, alsnog uit te voeren.
- De contouren bijbehorend aan de invloedsgebieden van beide LPG-tankstations alsnog op de plankaart in te tekenen.

Meiïnoar foarút

BRANDWEER

Fryslân

Mocht u naar aanleiding van bovenstaande nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met dhr. R. de Groot van de afdeling Risicobeheersing.

Een afschrift van deze brief zenden wij ter kennisname aan de heer D. De Vries, commandant van Brandweer NoordWest Fryslân.

Ik ga er vanuit hiermee te hebben voldaan aan uw adviesaanvraag.

Hoogachtend,
namens het dagelijks bestuur van de Hulpverleningsdienst,

Ing. P.H. Lodder
Waarnemend hoofd Risicobeheersing

**Toelichting op het advies van
Brandweer Fryslân**
met betrekking tot de externe veiligheid in
relatie tot het ruimtelijke plan
“Bestemmingsplan Koningsbuurt Harlingen”

R. de Groot MSC

1. Inleiding

Het onderhavige document betreft een advies in relatie tot het groepsrisico en de externe veiligheid. Het gaat in dit geval over de externe veiligheid in relatie tot het bestemmingsplan "Koningsbuurt" van de gemeente Harlingen. Dit plan betreft een actualisatie van een bestaand bestemmingsplan. In het plangebied bevinden zich twee risicovolle inrichtingen, in de vorm van twee LPG-tankstations. Daarnaast bevinden zich drie transportroutes van gevaarlijke stoffen in het plangebied.

1.1. De achtergrond

Met de vaststelling van het Bevi ('Besluit externe veiligheid inrichtingen') is het bevoegd gezag verplicht gesteld het bestuur van de regionale brandweer als adviseur te betrekken bij ruimtelijke besluiten op grond van artikel 13, lid 3. In het Bevi is opgenomen dat o.a. bij ruimtelijke procedures binnen het 1% letaliteitgebied (invloedsgebied) verplicht advies aan de brandweer gevraagd moet worden.

Per 1 augustus 2008 is de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (cRvgs) gewijzigd. In deze wijziging is ook de verplichting opgenomen, dat de regionale brandweer bij een overschrijding van de oriëntatiewaarde of een toename van het groepsrisico in de gelegenheid dient te worden gesteld advies uit te brengen over het groepsrisico, de zelfredzaamheid en de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval.

De adviestaak voor de regionale brandweer is tot stand gekomen vanwege haar expertise op het gebied van fysieke veiligheidsrisico's en haar rol in de rampenbestrijding. De rampenbestrijding is een multidisciplinaire aangelegenheid waarbij van alle betrokken partners wordt verwacht dat ze zich zo goed mogelijk voorbereiden op zware ongevallen en rampen. In de wet is vastgelegd dat de regionale brandweer de voorbereiding op de rampenbestrijding coördineert. Om goed toegerust te zijn op deze taak is een sterke proactieve, preventieve en preparatieve adviesfunctie van de brandweer noodzakelijk. Op deze wijze komt het advies van de regionale brandweer de kwaliteit en volledigheid van de onderbouwing en afweging van een bestuurlijk besluit nadrukkelijk ten goede.

1.2. De aanvraag

Brandweer Fryslân is gevraagd een advies te geven over het groepsrisico, de zelfredzaamheid van personen en de bestrijdbaarheid van mogelijke incidenten met gevaarlijke stoffen in verband met het ruimtelijke plan "Koningsbuurt Harlingen".

2. Toetsingskader

2.1. Ongevalscenario's risicobronnen

In deze paragraaf wordt dieper ingegaan op de ongevalscenario's bij de voorkomende risicobronnen binnen dit bestemmingsplan. Per risicobron wordt een beschrijving van de ongevalscenario's gegeven.

2.1.1 LPG-tankstations

Technische en/of menselijke fouten kunnen leiden tot een calamiteit bij een LPG-tankstation. Deze calamiteit kan betrekking hebben op de tankwag en/of de ondergrondse tank. Binnen de normale bedrijvigheid op het LPG-tankstation vormt het moment van bevoorrading van de ondergrondse tank door een tankwag het dominante risicomoment. Dat komt doordat de effecten van een calamiteit ten gevolge van een ongeval met de tankwag dominant ten opzichten van een calamiteit met een ondergronds reservoir¹. In dit advies wordt daarom alleen ingegaan op de gevolgen van een calamiteit met een tankwag, een zogeheten BLEVE².

Het belangrijkste effect dat optreedt bij een ongeval met een tankwag gevuld met een brandbaar gas, is een BLEVE.

Effecten van ongelukken met brandbare gassen

Het belangrijkste effect dat optreedt bij een ongeval met een tankwag gevuld met een brandbaar gas, is een BLEVE. De kans op een BLEVE is bijzonder klein maar het effect is groot. De indicatieve waarde voor de effectafstand (1% letaliteitgebied) bij een grote calamiteit waarbij de gehele wageninhoud vrijkomt is circa 300 meter. De BLEVE geeft zowel een drukgolf als een intense warmtestraling. Binnen een straal van 150 meter van de bron geldt voor onbeschermden personen een letaliteit van 100% door warmtestraling. Op een afstand van 150 meter of meer geldt dat de mensen binnenshuis (niet achter glas) in principe voldoende beschermd zijn tegen de effecten van een BLEVE. Buitenshuis biedt in dit gebied de meeste kleding voldoende bescherming tegen letale effecten. Door glasbreuk kunnen echter ook

¹ De risico's voor LPG-autogastankwagens zullen door de invoering van de maatregelen van het 'convenant LPG autogas' (2005) kleiner worden. Het convenant is de uitwerking van de in het kabinetsstandpunt Ketenstudies gemaakte afspraak over de invoering van veiligheidsmaatregelen voor 2010. De invoering van deze maatregelen vermindert de externe veiligheidsrisico's bij de overslag van een LPG-autogastankauto naar een LPG-opslagtank en langs de transportroutes van LPG-autogastankauto's. Na invoering van de convenant maatregelen wordt het risico bij de bevoorrading van de ondergrondse tank verkleind.

Hierbij gaat het om de volgende twee maatregelen:

- a) het toepassen van een verbeterde vuislang op LPG-tankwagens;
- b) Het aanbrengen van een hittewerende coating op alle LPG-tankwagens.

Ten gevolge daarvan wordt bij een LPG-tankstation het externe veiligheidsrisico van de ondergrondse tank meer dominant. Deze risico's zijn echter kleiner. Na invoering van de veiligheidsmaatregelen blijft een restcategorie over die niet kunnen voldoen aan de grenswaarde van het plaatsgebonden risico of de oriëntatiewaarde van het groepsrisico.

² Boiling liquid expanding vapor explosion.

De grootte van de lekkage heeft invloed op de tijdsduur van de ontdekking. Hoe groter het gat, des te sneller zal een lekkage worden opgemerkt. De ontdekking van een lekkage veroorzaakt door bijvoorbeeld een pinhole crack kan enige tijd (soms dagen, maanden of zelfs jaren) duren. De reden voor het langer duren van het waarnemen van een klein lek is dat de druk in het buisleidingensysteem niet noemenswaardig zal veranderen, met als gevolg dat zowel de leidingbeheerder als de afnemer niets significant opmerken. Indien een dergelijke lekkage ook nog eens plaatsvindt in een omgeving waar zich weinig mensen ophouden, kan de lekkage gedurende ruime tijd onopgemerkt blijven.

	kortdurende blootstelling	langdurende blootstelling	4"	8"	12"	16"	24"	36"	48"
10 kW/m ²	PBM	secundaire branden	50	50	100	100	200	300	400
3 kW/m ²	veilig	PBM	50	100	150	200	400	550	800
1 kW/m ²	veilig	veilig	100	200	250	350	650	950	1300

Tabel 1 contouren in meters van warmtestraling bij hogedruk aardgastransportleidingen, versie september 2008, Gasunie.

Uitleg bij tabel 1:

- 10 kW/m² heeft als effecten: secundaire branden, 1% overlijdenskans bij onbeschermde blootstelling gedurende 20 seconden, 100% overlijdenskans bij meer dan 2,5 minuten blootstelling.
- 3 kW/m² heeft als effecten: grens voor brandoverslag bij langdurige aanstraling, 90% kans op tweedegraads brandwonden bij 5 minuten blootstelling. Tussen de 3 en 10 kW/m² contour kunnen gewonden vallen (m.n. brandwonden). Personen binnen deze afstanden dienen te worden gealarmeerd en worden verzocht binnen te blijven of naar binnen te gaan om te schuilen.
- De contour van de 1 kW/m² warmtestraling is de minimale afstand voor onbeschermde hulpverleners en omstanders.

Om die risico's te beperken kunnen (hoofdzakelijk door leidingbeheerders) maatregelen genomen worden. Voorbeelden hiervan zijn:

- Een intrinsiek veilig ontwerp van de buisleidingen (wanddiktoeslag, toeslag op diepteliggingen).
- De toepassing en handhaving van zoneringscriteria. In het zogeheten Structuurschema Buisleidingen en in een tweetal circulaires is in de wet- en regelgeving bepaald hoe de zonering langs de ondergrondse hoge drukleidingen is vastgesteld.
- Fysiek-ruimtelijk aangeven van de ligging van de buisleiding ter verlagings van de kans op een calamiteit.

2.2. Bestrijdbaarheid

Hoe beter de bestrijdbaarheid, hoe lager het restrisico, hoe minder omvangrijk de bestuurlijk te accepteren onveiligheid. Het is hierbij een gegeven dat 100% veiligheid nooit geboden zal kunnen worden. Ondanks alle veiligheidsvoorzieningen blijft altijd een kans bestaan dat een ongewenst voorval met gevaarlijke stoffen zich voordoet.

Tijd (min.)	Incidentontwikkeling Brand bij tankwagen	Hulpverlening Ontdekkingstijd Meldtijd	Zelfredzaamheid Ontdekkingstijd Alarmeringstijd
T=0	Ontwikkelingstijd (kritieke fase)	Opkomsttijd	Ontvluchtingstijd
T=1			
T=2			
T=3			
T=4			
T=5			
T=6			
T=7	[Blacked out]	Inzettijd	
T=8			
T=9			
T=10			
T=11			
T=12			
T=13			
T=14			
T=15			
T=16			Redtijd/ blustijd
T=17			
T=18			
T=19			
T=20			
T=xx			
T=25			

Tabel 3: Voorbeeld normatief incidentverloop bij een BLEVE van een LPG-tankwagen (IPO 08, 2007).

2.3. Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is het zichzelf kunnen onttrekken aan een dreigend gevaar, zonder daadwerkelijke hulp van hulpdiensten. Dit kan door schuilen en indien nog mogelijk, vluchten uit het bedreigde gebied (zie ook tabel 4). Het optimaliseren van de mogelijkheden voor schuilen stelt eisen aan de ligging en bouw van gebouwen. Voor het vluchten uit het plangebied is de inrichting van de (openbare) ruimte van groot belang voor het faciliteren van de zelfredzaamheid.

De zelfredzaamheid moet in het kader van de verantwoordingsplicht worden beoordeeld.

Situatie	Karakterisering	Geadviseerde maatregel	Slachtofferverwachting
1	Met zekerheid geen effect	Geen maatregel	Geen
2	Met zekerheid geen effect of mogelijk irritatie e.d.	Advies binnen blijven	Geen
3	Geen zekerheid op geen effect; voldoende tijd beschikbaar	Ontruimen/evacuatie	Geen
4	Tijd beschikbaar voor ontruiming kort; reële verwachting op slachtoffers bij binnen blijven	Snel ontruimen	Mogelijk
5	Tijd beschikbaar voor ontruimen kort; binnen blijven biedt naar verwachting afdoende bescherming	Alarm binnen blijven	Mogelijk
6	Tijd beschikbaar te kort voor enige ontruiming; geen zekerheid op effect	Alarm binnen blijven	Mogelijk/waarschijnlijk

Tabel 4: Onderscheiden situaties

3. De risicobronnen

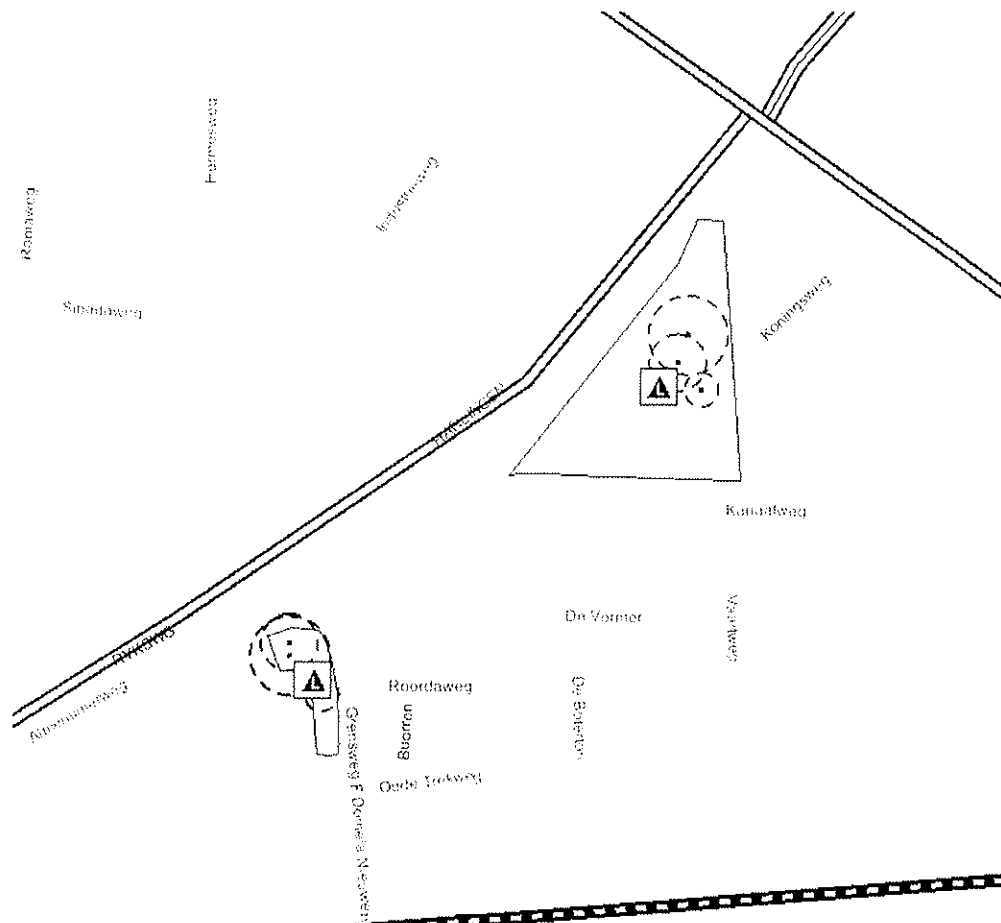
In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de risicobronnen die van invloed zijn op het bestemmingsplan "Koningsbuurt" in de gemeente Harlingen. Voor de beschouwing van de risicobronnen wordt ingegaan op risicovolle inrichtingen en transportroutes voor gevaarlijke stoffen. Advies op het gebied van buisleidingen is niet relevant voor het betreffende plangebied. Hier wordt dan ook niet op ingegaan in dit advies.

3.1. De risicovolle inrichtingen

In de nabijheid van het plangebied liggen de volgende risicovolle inrichtingen:

- LPG-tankstation Gulf te Harlingen
- LPG-tankstation Texaco te Harlingen

De ligging van de risicovolle inrichtingen is op een uitsnede van de risicokaart weergegeven.

Figuur 1: Uitsnede professionele risicokaart 30-03-2009

- 35 meter vanaf het vulpunt.
- 25 meter vanaf de ondergrondse tank.
- 15 meter vanaf de afleverzuil.

Voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen tot 2010 (of eventueel later afhankelijk van realisering convenant maatregelen) gelden de volgende afstanden:

- 45 meter vanaf het vulpunt.
- 25 meter vanaf de ondergrondse tank.
- 15 meter vanaf de afleverzuil.

Groepsrisico

Omdat de doorzet is gelimiteerd, geldt een invloedsgebied van 150 meter rond het vulpunt, het reservoir, het bovengrondse deel van de leidingen en de pomp bij het reservoir⁵. Er is een groepsrisicoberekening uitgevoerd door Aviv, waaruit blijkt dat oriëntatiewaarde niet wordt overschreden.

Er is nog geen verantwoording van het groepsrisico ingevuld. De verantwoording van het groepsrisico dient alsnog te worden uitgevoerd.

(Nieuwe) bestemmingen binnen de invloedsgebieden

Dit ruimtelijk plan maakt een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling binnen het invloedsgebied van het LPG-tankstation mogelijk. Het aantal personen binnen het invloedsgebied zal in de nieuwe situatie niet toenemen.

Bestrijdbaarheid

Ten aanzien van de bestrijdbaarheid heeft de lokale brandweer de volgende aspecten aangegeven. Voor een LPG-tankstation dient de slagkracht van de brandweer te voldoen aan twee tankautospuiten, de eerste dient binnen 8 minuten en de tweede binnen 10 minuten ter plaats te zijn. De lokale brandweer geeft aan dat aan deze norm voldaan wordt. De inrichting is tweezijdig aan te rijden, de bereikbaarheid is daarmee op orde. De lokale brandweer ziet geen knelpunt in de opstelplaatsen. Voor het bluswater geldt dat het primaire bluswater voldoet. Voor de voorziening van secundair en tertiair bluswater kan gebruik gemaakt worden van het Van Harinxmakanaal, zodat ook de beschikbaarheid van dit bluswater ruim voldoet. Voor deze inrichtingen zijn geen aanvalsplannen aanwezig, hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de regionale modellen voor aanvalsplannen.

Zelfredzaamheid

In onderstaande tabel is een scan voor de zelfredzaamheid van het plangebied weergegeven.

Ruimtelijke inrichting		ja/nee/nvt
Functie-indeling	Bebouwing met personen met lage zelfredzaamheid?	Nee
	Is er hoogbouw aanwezig?	Nee
Infrastructuur	Zijn er voldoende vluchtwegen?	Ja
	Is de capaciteit van de aanwezige vluchtwegen voldoende?	Ja
	Hebben de vluchtwegen een juiste oriëntatie?	Ja
Bebouwing	Voldoet de bebouwing aan het bouwbesluit?	Niet bekend
	Zijn de aanwezige vluchtwegen tegengesteld aan de risicobron?	Ja
	Luchtdicht afsluiten i.v.m. toxische wolk?	Nvt

⁵ Revi; Artikel 6 lid 2

Groepsrisico

Voor het transport van LPG, geldt een invloedsgebied van 150 meter rond het vulpunt, het reservoir, het bovengrondse deel van de leidingen en de pomp bij het reservoir⁸, of in dit geval plaats van de transportroute. Het invloedsgebied dient op de plankaart gezet te worden.

Met het beschikbaar komen van de Handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico (VROM, nov. 2007), zijn voor LPG-tankstation de tabellen met standaard personendichtheden voor het bepalen van het groepsrisico komen te vervallen. Voor het bepalen van de hoogte van het groepsrisico kan voor standaard situaties gerekend worden met de LPG-tool en voor alle overige situaties dient een QRA uitgevoerd te worden.

Tabel 1 Effectafstanden van een BLEVE

Vullingsgraad ²⁹	Dood	Gewond	Onveilig	Veilig
100%	< 150 m	tussen 150 en 345 m	tussen 345 en 545 m	> 545 m
67%	< 128 m	tussen 128 en 285 m	tussen 285 en 450 m	> 450 m
33%	< 96 m	tussen 96 en 205 m	tussen 205 en 325 m	> 325 m

Bron: maatregelen zelfredzaamheid 2005: blz. 39

De vullingsgraad betreft een volume percentage van de maximale volumecapaciteit van de tankwagen.

Gezien de combinatie van het risico en de mogelijke functiewijzigingen in dit gebied lijkt het raadzaam de *mogelijke* nieuwe functies nogmaals tegen het licht te houden. Dit in verband met de mogelijkheid functies met verminderd zelfredzame personen toe te staan in het invloedsgebied van de rijksweg N31.

Bovendien moet het bestuursorgaan in overleg treden met andere betrokken overheden, hierbij wordt het bevoegd gezag aangeraden het bestuur van de regionale brandweer te consulteren (TG-P2 2007: blz. 8)

Bestrijdbaarheid

Punt van aandacht als het gaat om transportroutes van gevaarlijke stoffen is de bestrijdbaarheid. Langs wegen zijn geen bluswatervoorzieningen aanwezig. De brandweer is in eerste instantie afhankelijk van de 1500 liter bluswater in de tankautospuit. Hiermee kan een personenauto geblust worden. Een vrachtwagen/bus of een tankwagen met gevaarlijke stoffen zal een groot probleem zijn. Dit probleem geldt voor alle wegen met vervoer van gevaarlijke stoffen in Fryslân (en daarbuiten). In Fryslân heeft de brandweer de beschikking over een schuimblushaakarmbak (SBH) en een watertransporthaakarmbak (WTH). Een SBH heeft een tankinhoud van 5000 liter water.

⁸ Revi; Artikel 6 lid 2

- f. Er is een groepsrisicoberekening uitgevoerd. Hieruit blijkt dat er in de huidige situatie geen overschrijding is van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico.
- g. Er is nog geen verantwoording van het groepsrisico ingevuld. Deze verantwoording dient alsnog te worden uitgevoerd.
- h. De bestrijdbaarheid vormt geen knelpunt.
- i. Voor zover te beoordelen, komen geen knelpunten in de zelfredzaamheid naar voren voor de bestemmingen binnen het plangebied van dit ruimtelijk plan.

4.1.2 Transportroutes gevaarlijke stoffen

Van de drie transportroutes is slechts één route (N31) van belang voor dit bestemmingsplan. De vervoerde hoeveelheden op de overige twee routes zijn dermate klein dat het effect daarvan, op de externe veiligheid, verwaarloosbaar is. Voor de route via de N31 geldt dat de brandweer geen knelpunten signaleert.

4.2. Advies

Brandweer Fryslân adviseert in relatie tot het ruimtelijke plan om:

- Niet meer te rekenen met een vast toegestaan aantal personen per hectare in de omgeving van risicovolle objecten. Immers met het beschikbaar komen van de Handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico (VROM, nov. 2007), zijn voor LPG-tankstation de tabellen met standaard personendichtheden voor het bepalen van het groepsrisico komen te vervallen. Voor het bepalen van de hoogte van het groepsrisico kan voor standaard situaties gerekend worden met de LPG-tool en voor alle overige situaties dient een QRA uitgevoerd te worden.
- De verantwoordingen van het groepsrisico, voor beide LPG-tankstations, alsnog uit te voeren.
- De contouren bijbehorend aan de invloedsgebieden van beide LPG-tankstations alsnog op de plankaart in te tekenen.

4.3. Restriscico

Ondanks de maatregelen ter verhoging van de veiligheid kunnen risico's nooit voor 100% weggenomen worden. Ook na het nemen van veiligheidsverhogende maatregelen zal een restriscico blijven bestaan. Het bestuur van de gemeente dient verantwoording te nemen voor dit restriscico.

Het gemeentebestuur maakt deze afweging voor het restriscico d.m.v. de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico bij dit ruimtelijk plan en dit brandweeraadvies. De essentie is dat een bevoegd gezag zich uitspreekt over de aanvaardbaarheid van het restriscico. Daartoe moet in de afweging van het bevoegd gezag, naast de rekenkundige hoogte van het GR (en de ontwikkeling ten opzichte van de oriëntatiewaarde), rekening te worden gehouden met een aantal kwalitatieve aspecten. Hiertoe behoren onder andere de aspecten 'zelfredzaamheid' (ruimtelijke ordening) en 'bestrijdbaarheid' (hulpverlening).